

In zijn volle breedte hem kon gaan bezien. Zou Hij mij wel tot de bruiloft noodigen? Ach, Hijzelf heeft mij een akker gekocht en een juk ossen..... en welk een akker!

Hier is Pinksterdroefheid en Pinkstergeweld en Pinkstermajesteit. De God van Pinksterfeest heeft Zijn Geest gezonden, om twee dingen te doen in dezelfde oogenblikkelijkheid. Hij maakt het feest van verbredening EN verdieping; Hij verbindt overwinnaars-gejuich over de breedte met strijders-zuchtigen uit de diepte; Hij zet Zijn bouwwerk uit, en verdiept tevens zijn fundeering; Hij roept alle spelers tegelijk op het toneel, doch drijft, wijl nu de slot-act komt, hun spanning op tot het uiterste. Het is vandaag expansie en consummatie. Toe-vergadering van nieuwe leerlingen (breedte) en behandeling van het laatste punt van het agendum (consummatie). Hij roept ze ter bruiloft uit heggen en stegen (breedte), maar de voor-gerechten zijn van de tafel reeds afgenomen (rijpwording, consummatie). Vele laatsten die uit alle breedten komen, moeten wel de eersten zijn, want zij moeten het werk aanstonds meedoen in zijn moeilijksten, zwaarsten gang. „Ontwaak gij die slaapt en sta op uit de dooden!"; ook de graven gaan open, want breeder dan alle veroveringstocht is de heilgang, van wie uit graven zijn buit behaalt. „Ontwaak, gij die slaapt!"; ook gij moogt meedoen. Maar verduur den grooten schrik: „Christus zal over u lichten". Die vóór u wakker waren, hebben nog hun adventstijd gehad, d.w.z., toen ze wakker werden, mochten hun oogen langzaam aan zich aan het licht gewennen. Doch wie op den Pinksterdag de oogen opendoet — in de laatste eeuw — die moet aanstonds het volle licht verduren.....

Christus zal over hen lichten. De Heere nu is de Geest, de tweede Adam levendmakende Geest.

Wie is een groot God, als Gij?

✱

Dus is God zelf de eenige, die de tichelbakkers tot hun werk bekwamen moet, door tot hun arbeid in te gaan, en daarin te zijn de eerste en de laatste.

Maar die God doet dit ook. Hij heeft faraonisch geweld, en duizendmaal meer dan dat. Maar Hij heeft de liefde van den God van Israël. Waar het geweld geconsumeerd wordt, daar blijft de liefde niet in knop.

Doch nu, o Pinksterzoon van deze eeuw, nu hebt gij te gehoorzamen aan deze Pinksterwet.

Spreekt gij van de Katholiceit? Gij doet wel, mits gij óók tegelijkertijd en met dezelfde scherpte van overtuiging handelt over de zuiver-stelling van het christendom. Want het is het uur der consummatie, der rijpwording. In zulke tijden laat de rijpe vrucht het meest haar speciale kenmerken zien en werkt ze uit en dat is haar schoonheid, waarvan God genieten wil. Zijt ge een pinksterkind, dan moet ge niet alleen de breedte afzoeken om alle vrucht te bewonderen, doch dan moet tevens alle vrucht rijpen naar haar eigen wet. Dat is gehoorzaamheid — op pinksterfeest.

Gij zegt: het is het breedtefeest — dus het uur van het algemeene. God vult aan: het is het rijpingsfeest — dus 't uur ook van het speciale. — Gij zegt: in de breedte moeten Jood en heiden, barbaar en Scyth, elkaar de hand geven. Ja, zegt God, maar niet ten koste van het speciale, dat in alle geestelijk leven ligt, want 't uit-gewerkte leven (de rijp geworden vrucht) vertoont juist haar meest bijzondere eigenschappen. — Gij zegt: synthese; de breedte! God vult aan: ja, maar tegelijk u zelf zijn en dat al meer worden: dat is rijping! Gij zegt: christen is mijn naam, hij is de breedste! God vult aan: voorzover gij in het speciale Mij wil hebt verstaan — hebt gij dat zoo sterk mogelijk te beleven: de druiven moeten rijpen! Alleen wie zich zelf is, heel en al, kan anderen een zegen bereiden.

En zoo zouden we kunnen voortgaan. God vult onze eenzijdige pinksterdreunen aan. Wacht u; zijn aanvullen is ook aanvallen.

✱

Het christendom dezer eeuw, ook het gereformeerde, verheuge zich nu met beving. Want het heeft groote schuld — juist omdat het de pinksterboodschap v e r s m a l d heeft in den naam der breedte — die men zelf, smaltjes, gewild heeft. Het is Pinkster, wederom. Stoot de arbeiders uit — maar laat ze vooral ook stevig gefundeerd zijn; in het uur van den oogst kunnen we de slappelingen niet gebruiken. Het is Pinkster. De broeiing van Gods uitersten wil hangt over deze van relativismen verstikte en verstokte wereld. Maar Pinkster drijft ze tot het absolute uit. Want God vraagt in de laatste dagen de meest geprononceerden. Zoolang de boom, die Gods b i z o n d e r e planting is, nog zeer klein is (Israël, het Oude Testament) houden de andere volken hun eigen wezen; en Ezechiël verstout zich en noemt ook de andere volken boomen van Eden, waterdrinkers. Maar als de genade internationaal wordt en vreemde loten worden op den ouden stam geënt, dan moet de aard van den boom zich geheel en al uit-leven. Want hij moet overmeesteren, transformeeren, wat van buiten af op hem geënt werd. Dus moet wie jubelt over de breedte van den boom tegelijk zijn stam

versterken en vóór alle dingen: hij moet de sappen z u i v e r houden die zijn eigen aard kunnen doen triomfeeren in de loot, die eerst zijn leven vreemd was. Dus ligt de Pinksterzeggen niet alleen in den g r o e i; hij ligt óók in de z u i v e r stelling. Hij brengt slechts door antithese synthese; door tucht den groei. Tucht is de pinksterdaad bij uitstek.

Wie barmhartig is over de wereld, omdat de liefde van den Pinkstergeest is uitgestort in zijn hart, die zet de kerk wel uit, doch die zet ook uit de kerk, wat niet door God er in geënt is en met den boom is saamgegroeid. Wilt gij Pinkster vieren? Hef dan uw oogen op naar de bergen (de breedte) en zoek nóg sterker formuleering voor dogma en ethiek (volwording, uitwerking). Wees dan de katholieke mensch, omdat gij de speciaalste zijt. Wees dan ruim van ziel, wijl UW ziel, het e i g e n e in uw geestelijk leven, ver-rulmd, en niet ver-zulmd is. En groet ze niet, de valsche profeten, die wel de breedheid verkondigen, doch niet de consummatie; die wel op pinksterfeest onderstrepen, dat G o d op v e l e w i j z e n en op v e l e t i j d e n HEEFT gesproken, doch die vergeten, dat Hij in denzelfden (Hebreeër)brief zegt: nog maar é é n m a l ZAL IK bewegen den hemel en de aarde.

En ten slotte: d o e u w b i j b e l weer open op Pinksterfeest. De Pinkstergeest kwam over de kerk, ook om de S c h r i f t te vol-toelen. Hij komt nu schrijven het Nieuwe Testament: evangeliën, brieven, apocalyps. Wie nu van Pinkster alleen maar de b r e e d t e ziet, en niet de i n t e n s i t e i t, die zegt: de bijbel is verbreed; maar meer ziet hij niet. Hij heeft tegen de Joden wel een twist over den o m v a n g van het geschreven Woord Gods, doch niet over de m a n i e r van teboekstelling van wat God geopenbaard heeft. Om zoo te zeggen: hij heeft wel christelijke gedachten in zich opgenomen, doch hij verzuimde, deze langs c h r i s t e l i j k e n weg (den pinksterweg der definitieve uit-werking van wat in beginsel bestond) te veroveren. Hij heeft de openbaringsdad en geteld, maar niet g e w o e n. In het t e l l e n week hij van het Jodendom af; doch in het n i e t - w e g e n maakte hij met de achterblijvers van Abrahams zaad, de achterblijvers op Pinksterfeest, gemeene zaak.

Niet alzo de mensch, die behalve tellen, ook w e g e n gaat, na Pinksterfeest.

Als deze laatste mensch op Pinksterdag zijn bijbel opendoet, dan huivert hij. „Heden is deze Schrift in uwe ooren v e r v u l d", — hoort hij telkens zeggen.

DE PINKSTERGEEST AANKLAGER IN GODS PROCES MET DE WERELD

UIT DE SCHRIFT

En die, gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel: van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; en van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, en gij zult Mij niet meer zien; en van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is. Joh. 16:8—11.

Wanneer wij iets van de volheid van het grote Pinkstergebeuren willen ontdekken, moeten we opzien naar onzen Heer Jezus Christus.

Nog maar al te veel wordt op den Pinksterdag allereerst en uitsluitend om den Heiligen Geest gedacht. Maar dat is niet goed! Dat is niet naar den wil van den Geest zelf. Deze wil zich immers niet — óók niet op het Pinksterfeest — op den voorgrond plaatsen. Hij zal nooit uit Zichzelf spreken. Hij zal alleen verkondigen wat Hij van Jezus Christus heeft gehoord. En al zijn werken is op dit éne gericht, dat Christus onder de mensen verheerlijkt wordt (Joh. 16:13—14). God had aan Jezus Christus den Geest beloofd. Hij zou Dien ontvangen als Hij zijn arbeid van lijden en offer getrouw had vol-eind. Welnu, Christus heeft dien Geest ontvangen. Toen Hij ná zijn hemelvaart aan 's Vaders rechterhand mocht zitten, heeft God den Heiligen Geest om zo te zeggen aan Christus ter beschikking gesteld. En toen heeft onze Heiland dien Hem eenmaal door den Vader beloofden Geest uitgestort in de gemeente, in de harten van ál de zijnen. Dát is het geheim-nis van het Pinksterwonder. Petrus getuigt daar luide van voor ieder die het horen wil! Jezus Christus, zo roept hij immers op den groten Pinksterdag uit, Die door God uit de doden is opgewekt, daarna door de rechterhand Gods verhoogd werd, vervolgens den door den Vader beloofden Geest heeft ontvangen, Jezus Christus heeft dit alles uitgestort wat gij nu ziet en hoort! (Hand. 2:32, 33). Jezus Christus, de Verhoogde, is dus de Eerste, de handelende Persoon, op den Pinksterdag. Hij gaat van dien dag af in en dóór en met den Heiligen Geest zijn éne, grote verlossingswerk voortzetten, totdat het op den jongsten dag zal zijn voltooid.

In het Nieuwe Testament wordt ons nu in boek na boek, het machtige en tegelijk zo uiterst tere en fijne werk van den Heiligen Geest, dat Hij gedurende alle eeuwen van de nieuwe bedeling voortzet, in al

Het DOGMA is vervuld: de leer-stellige boeken. Nu krijgt hij werk tot aan den jongsten dag; de breedte is er, doch ook de versterking, de verdieping van het leer-stuk.

De historie is vervuld: de historische boeken. Dus is het feit in de religie tot zijn hoogste gezag gekomen, want de raad Gods heeft het bedacht en heeft het ook volvoerd. Nu krijgt hij werk tot aan den jongsten dag; want hij kan het f e i t e l i j k e niet meer missen, omdat het FEIT de hoogste rijkdom is (rijkdom verplicht!) en de sterkste expressie van Gods gedachten. Het feit is sedert Pinksterfeest de triomf over alle „symbool"; want het symbool tracht het feit te z e g g e n, doch het feit zelf is dan ook meer dan zijn eigen symbool; het is geen manier van spreken, doch de inhoud zelf van de spraak van God.

En de a p o k a l y p s is voltooid: de Openbaring van Johannes. Er ligt nog een feit vóór den christen en een feitelijkheid van overstelpende weelde, die God bereiden zal dien, die Hem liefhebben. Dus krijgt hij werk tot den jongsten dag toe; zijn fantasie is nu gebonden aan de feitelijkheid die geweest is en mag de feitelijkheid die komt, slechts benaderen langs den weg der ultra-dogmatische krachtsinspanning en scherpte van denken. O, hij is gebonden, want waar de Geest des Heeren is, daar is de vrijheid; de vrijheid, die wat aanwezig is, zóó EIGEN-aardig ontplooft, als alle levende vrucht uitholt in den levenshof van God naar eigen aard.

D e z e mensch is a l l e e n maar rijp voor pinksterfeest: die ál wat de Geest in hem werkt, tegelijk in actie zet: denken, doen, verbeelding. Die ALLEEN van de breedte spreken zijn veel te smal in de oogen van God. De diepste mensch, die is ook de breedste; die z i c h z e l f is, die alleen is van allen. De vol-dragen vrucht alleen prijkt op de tafel van mijn Heere en mijn God. De telescoop moet op Pinkster bij de microscoop.

Maar de slappelingen, die alleen maar over de breedte murmelen en een loenschen blik werpen naar verwijderde horisonten, die prijken met synthese, doch voor de antithese bang zijn — ze zijn het bederf op dit feest van God. Zeg tot hen niet: wees gegroet!

K. S.

(Wij vertrouwen onze lezers een dienst te bewijzen met dit eerste Pinksterartikel, geschreven door Prof. Schilder in De Reformatie van 1926, nog eens opnieuw een plaats te geven.)

zijn veelkleurigheid getoond. We willen vandaag de aandacht vragen voor een zeer speciaal werk, dat Christus door zijn Geest reeds eeuwenlang verricht. Het is dit, dat Hij dien Geest laat optreden als aanklager in Gods proces met zijn afvallige kerk. Johannes schrijft daarover met deze woorden: En als Hij (de Parakleet) komt, zal Hij de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel; van zonde, omdat ze in Mij niet geloven; van gerechtigheid, omdat Ik heenga tot den Vader en gij Mij niet langer ziet; van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is (Joh. 16:8—11).

✱

Wij willen deze woorden van onzen Heiland samen lezen.

Christus spreekt over den Heiligen Geest. Hij noemt Hem den Trooster, of, zoals er letterlijk staat: den Parakleet. Dat woord betekent: één die er bij geroepen wordt, met name om hulp te bieden. Speciaal is het woord de aanduiding van iemand, die geroepen wordt om assistentie te verlenen in een rechtsgeding. In dat geval is dus een parakleet een pleitbezorger oftewel een advocaat. Welke functie zo'n parakleet in een concreet geval uitoefent moet blijken uit de situatie waarin hij optreedt en zijn taak volbrengt. We kunnen in het algemeen zeggen, dat een parakleet iemands belangen vertegenwoordigt en verdedigt bij anderen. En wanneer nu onze Heiland den Heiligen Geest, Dien Hij zenden zal, met den naam Parakleet aanduidt, tekent Hij Hem als den Geest die Gods zaak b i j d e m e n s e n v e r t e g e n w o o r d i g t e n b e h a r t i g t.

Van dien Parakleet zegt nu onze Heiland, dat Hij de wereld overtuigen zal van zonde en van gerechtigheid en van oordeel. Men leest makkelijk over dat woord „wereld" heen. Het is immers overbekend. Het is voor de overgrote massa de vage, schablonen-achtige aanduiding van alle goddeloze mensen buiten de kerk of de christenheid met den invloed die van hen uitgaat. Vroeger konden de dominees daar zo indrukwekkend over spreken. De afkeer trilde in hun stem als ze het over de „waereld" hadden. Maar in den mond van onzen Heiland is dit woord allerminst vaag. Om te weten wat Hij er mee zeggen wil moeten we éerst weten dat het woord wereld bij de Israëlieten op m e n s e n doelt. Als Grieken over de wereld dachten of spraken, zagen zij aan de aarde met alles wat

er in en harmonis de kosmos als ze di acht op Christus ontvang na te ga hield hun weet dan gij van d hebben, d Ik u uit wereld feiten en Hij deze lijk. Men dan Chr Christus len is he tuurlijk d waarmee gekomen Ja, om van zijn volk van overvloed zijn oog houdt, ze mensen, d hebben M dien Ik had, zij zij geen spelt Chr synagoge dienst te zullen de huist du uit en ze van de Jakob ee gend kar deze: D h e t w v a n z hevig „o wet volke van God gel eenm sche fac grond v en verdo van God Christus.

En nu Hij zende de, gerec heeft al roept een Christus denken b waardoor zijn denk onzen kij overneem ons over onze arg woord er Maar zú niet bede zaamheid r e n v feiten lijken or ja, een en waar kerheid overtuige wordt ev in het m verzet wat hun weersta

Als nu bewijzen bewijzen onze He zal de w evidentie grote zal Hij heid is a haar du deel is o wendbaa is. In sc noemt Heilige klacht E Allere de laten gemeen achtighe zonde n het eige l o v e